

Рибак Богдан Володимирович,
*здобувач магістерського рівня вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
Вінницький національний технічний
університет, (м. Вінниця, Україна)*

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасній економіці, що швидко змінюється та має високу конкуренцію, стратегічне управління бізнес-процесами (BPM) перетворюється з простої потреби на ключовий елемент успіху підприємства. Ефективне управління процесами допомагає не тільки зменшити витрати і покращити якість, а й забезпечити гнучкість, здатність до інновацій та довготривалу перевагу над конкурентами. Кожне підприємство можна розглядати як складну, живу систему, робота якої залежить від багатьох пов'язаних між собою процесів. Підхід, орієнтований на кінцевого клієнта, є одним із найефективніших і найперспективніших у сучасному управлінні. Бізнес-процеси — це набір взаємопов'язаних та керованих дій, мета яких — ефективно перетворити ресурси на готовий продукт або послугу. Це, своєю чергою, створює додаткову цінність і підвищує загальну продуктивність.

Новітні підходи в управлінні бізнес-процесами є ключовими для досягнення сталого розвитку. Технологія Process Mining (аналіз процесів) дозволяє «побачити», як насправді працюють бізнес-процеси, виявляючи проблемні місця та неефективні дії для їх покращення. Robotic Process Automation (RPA) зосереджені на автоматизації рутинних завдань, поєднуючи RPA зі штучним інтелектом (AI) і машинним навчанням для автоматизації складніших процесів. Це дає можливість співробітникам зосередитися на більш важливих, стратегічних завданнях [1, с. 30].

Методи покращення бізнес-процесів є важливою частиною стратегічного управління. Методика швидкого аналізу рішень (FAST) допомагає швидко зрозуміти, як покращити певний процес, що дозволяє

швидко реагувати на потреби ринку. Інші підходи, як-от метод ідеалізації, передбачають створення ідеальних моделей процесів, що допомагає знайти нові можливості для інновацій. Статистичне управління та метод функціональної структури якості (QFD) дозволяють виявити ключові фактори, що впливають на ефективність, а також пов'язати потреби клієнтів з технічними засобами для їх задоволення. Метод спрощення прибирає зайві та неефективні кроки, а перепроєктування фокусується на покращенні існуючих процесів, які потребують змін через нові вимоги клієнтів.

Нині відбувається автоматизація рутинних операцій за допомогою різноманітних цифрових інструментів. Системи класу ERP (Enterprise Resource Planning) забезпечують автоматизацію та інтеграцію основних бізнес-процесів – від закупівель та виробництва до продажів та післяпродажного обслуговування. Роботизація процесів (RPA) дозволяє автоматизувати повторювані задачі, які раніше виконувались людьми, наприклад, введення даних, формування звітів чи обробку документів. Інтернет речей (IoT) та промисловий інтернет речей (IIoT) трансформують виробничі та логістичні процеси, забезпечуючи збір даних з датчиків у реальному часі, віддалений моніторинг обладнання та предиктивне технічне обслуговування. Штучний інтелект та машинне навчання дозволяють створювати "розумні" процеси, здатні адаптуватися до змін та самонавчатися. Наприклад, AI чат-боти можуть автоматично обробляти запити клієнтів, а системи машинного навчання можуть оптимізувати маршрути доставки чи прогнозувати попит. Хмарні технології забезпечують можливість швидкого масштабування процесів та доступу до них з будь-якої точки світу. Мобільні технології дозволяють співробітникам виконувати свої задачі віддалено, а клієнтам — отримувати сервіс через зручні мобільні додатки. Системи електронного документообігу (ECM) цифровізують документальні процеси, що дозволяє прискорити процес погодження та зменшити кількість помилок [1, с. 27].

Стратегічне управління бізнес-процесами безпосередньо сприяє досягненню цілей сталого розвитку (ESG - Environmental, Social, Governance).

З екологічного боку, покращення логістичних та виробничих процесів веде до зменшення споживання ресурсів, таких як енергія та сировина, а також до зменшення відходів і шкідливих викидів. Наприклад, аналіз ланцюгів постачання може знайти можливості для зміни маршрутів, що зменшить вуглецевий слід. Соціальний аспект реалізується через автоматизацію рутинних завдань, що покращує умови праці та дає можливість співробітникам займатися більш творчою та інтелектуальною роботою. Крім того, зрозумілі та стандартизовані процеси забезпечують справедливі умови праці та підвищують задоволеність клієнтів і співробітників. Щодо управлінського аспекту, чітко визначені та автоматизовані процеси роблять діяльність компанії більш відкритою, знижують ризики обману та корупції, а також допомагають суворо дотримуватися вимог і стандартів.

Ключові напрямки стратегічного управління бізнес-процесами включають використання спеціалізованих платформ Business Process Management Suites (BPMS) для створення, автоматизації та аналізу процесів у реальному часі. Ці системи роблять складні робочі процеси зрозумілими, дозволяють швидко виявляти помилки та забезпечують повну прозорість діяльності. Їх інтеграція з іншими системами, такими як ERP та CRM, створює єдину інформаційну мережу, що усуває дублювання даних і підвищує ефективність [2].

Другим важливим аспектом є орієнтація на зовнішні фактори. Аналітика даних та Business Intelligence (BI) допомагають перетворювати інформацію про ринок та клієнтів на цінні висновки, що дозволяє підприємству прогнозувати попит, надавати індивідуальні рішення та швидко адаптуватися до змін [3].

Отже, комплексне використання новітніх підходів та інструментів управління бізнес-процесами є основою для забезпечення довготривалої конкурентоспроможності та успіху підприємства. Воно допомагає не тільки оптимізувати використання ресурсів та знизити витрати, а й забезпечує гнучкість, швидкість реагування на ринкові виклики та створює тривалу цінність, що є запорукою сталого розвитку в сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Мамонова, Н. А. Удосконалення бізнес-процесів підприємства на засадах цифровізації : магістерська дис. : 051 Економіка / Мамонова Надія Аріфівна. Київ, 2024. 137 с. URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/71672>
2. Новінський, В. Реалізація Enterprise Resource Planning системи засобами Business Process Management System системи. В. Новінський, С. Пустовіт. *Адаптивні системи автоматичного управління: міжвідомчий науково-технічний збірник*. 2024. № 2 (45). С. 156-165. URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/70534>
3. Замлинський В. А., Щуровська А. Ю., Замлинська О. В.. 15.01.2023. Особливості та характеристики business intelligence (BI)-систем як інструменту підвищення ефективності діяльності компанії. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023 рік. Том 8. № 1. С. 53-61. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-8>

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра управління та освітніх технологій**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології,
провідництво та менеджмент в освіті»
«Sustainable Growth of Society in the Digital Era: Innovation, Technology,
Guidance and Management of Education»**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
кафедра управління та освітніх технологій
AKG Global Support Services (OPC) Private Limited – Індія,
Університет Патил Відьяпіт – Індія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
державний інститут»,
Херсонським навчально-науковим інститутом Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Поліський національний університет,
*кафедра комп'ютерних технологій та системного моделювання***

1 жовтня 2025 р.

Київ 2025 р.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet рішенням Вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України (протокол № 3 від 17.10.2025 р.)

Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті / Матеріали міжнародної дистанційної науково-практичної конференції, м. Київ, 1 жовтня 2025 р. Київ : НУБіП України. 2025. 192 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної дистанційної наукової конференції «**Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті**», яка відбулась 1 жовтня 2025 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В матеріалах збірника висвітлюються сучасні тенденції подальшого розвитку освіти в Україні й світі в епоху цифровізації, розв'язання нагальних проблем у соціокультурній та соціально-гуманітарній сферах шляхом синергетичної інтеграції інновацій, управління та технологій, освітнього менеджменту та провідництва.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел, посилання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

Редакційна колегія:

Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. декан факультету (голова);

Кубицький С. О., канд пед. наук, проф. завідувач кафедри управління та освітніх технологій;

Гречаник Н. І., д-р пед. наук, проф.

Шумілова І. Ф., д-р пед. наук, доц.;

Базелюк В.Г., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск – Гречаник Н.І., д-р пед. наук, проф.

ISBN 973-966-8063-79-4